

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. ν. 3—
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ „ „ 3:50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ
ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν 15
29—Γραφεῖον ὁδ. Βουλῆς—29

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΟΔΟΙΠΟΡΩΝ

Ἐάν εἴπῃ τις εἰς τὸν λαὸν ὅτι τὸ μοιχεύειν εἶναι κακὸν καὶ ἀναφέρῃ—ἐκτὸς τῆς ἐντολῆς καὶ τῶν ἄλλων θρησκευτικῶν ἀπαγορεύσεων—καὶ ὅλους τοὺς φυσικοὺς καὶ ἠθικοὺς λόγους, δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ τὸν ἀποτρέψῃ· ὅς τῷ εἴπῃ ὅτι θέλει ἐπέλθῃ τιμωρὸς αὐτοῦ ὁ θάνατος τῶν τέκνων του—οὕτω πιστεύει—καὶ θέλει ἔχει ἄριστα τῆς συμβουλῆς προϊόντα.

Τοῦτο τὸ εἶδος τῆς αἰτιολογίας τῶν συμβουλῶν ἰσχύει διὰ τὸν λαὸν πρὸς ἀποτροπὴν ἀπὸ τινος κακῆς πράξεως, ὡς ἡ ἀπειλὴ κακοποιοῦ γέροντος διὰ τὰ μικρὰ παιδιὰ, ἢ εἶνε ἡ βῆσις τῶν πλείστων ἠθικῶν του κεφαλαίων. Εἶνε δηλ. ἀδύνατον νὰ ὑπακούσῃ οὗτος διὰ φιλοσοφικοῦ λόγου εἰς τὸ ὀρθὸν ἢ δίκαιον· ἔχομεν ἀνάγκην ἀπειλῆς πραγμάτων ἐπερχομένων ἀμέσως· τιμωρῶν τῆς παρακοῆς, ἵνα πείσωμεν τοῦτον ὅτι πρέπει νὰ ἀποφύγῃ ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ τι. Πρὸς τοῦτο ἐπινοῶνται ὡς συνέπειαι θαύματα, τὰ ὑποκίπτει οὗτος πιστεύει, τινὲς δὲ θέλοντες νὰ δεικνύωσι πολυπειρίαν καὶ εὐχαριστοῦμεναι νὰ κινῶσι τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἀμνηχανίαν τῶν ἄλλων πιστοποιοῦσιν ὅτι εἶδον ἢ ἔπαθον. Ἐκ τούτων τόσον ἔχει ἐρριζωθῇ παρὰ τῷ λαῷ μία περὶ ἐπελεύσεως τοιούτων πεποιοῦσις, ὥστε θὰ χρειασθῶσιν αἰῶνες ὁλόκληροι πολιτισμοῦ διὰ νὰ τὴν ἀποσπᾷσι. Ἡ πεποιοῦσις αὕτη εἶναι ἡ πηγὴ ἄλλων μερικῶν ἀποκλειστικῶς δι' ἐκάστην πρᾶξιν, τῶν προλήψεων.

Αἱ προλήψεις καθόσον εἶνε παρεξήγησις ὑγιoῦς· τινος, ὡς εἴρηται, ἰδέας εἶναι σεβασταί· ἀλλ' αἱ πλείστα ἀποτελοῦσι τί γινόμενον τῆς ἀνοησίας ἐνὸς ἐπαναλαμβάνουμένης ἀνεξετάστως ὑπὸ τῶν λοιπῶν καὶ αὗται εἰσὶν ἡ ἀνεξάντλητος πηγὴ κέρδους διὰ τοὺς ἐπαγγελομένους τὴν ἀπ' αὐτῶν σωτηρίαν. Ἐν τούτοις δέον ἐν πάσαις νὰ φροντίζωμεν πρὸς ἀνέυρεσιν τῆς καθαρᾶς παρaxyγικῆς αὐτῶν αἰτίας, ἀπωλοῦσις ἐν τῷ χάει τοῦ παρελθόντος, διότι ἡ γνῶσις ταύτης εἶνε καταλληλότερον πρὸς ἐξάλειψιν ἐκείνων φάρμακον.

Οἱ ἀρχαῖοι λέγοντες «πᾶν ὅ,τι μέλλεις πράττειν χαίρων καὶ φαιδρῷ προσώπῳ ποίει» δὲν ἠνόουν ἄλλο τι ἢ σχεδὸν ὅ,τι καὶ διὰ τοῦ «τοὺς τολμηροὺς βοηθεῖ ἡ τύχη»· ἀπῆλθον προσοχὴν καὶ σύντονον ἐνέργειαν πρὸς περάτως μιᾶς πράξεως, διότι ἡ ἀπογοήτευσις φέρει εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ ὅλου. Ὁ λαὸς ὁμῶς παρατηρῶν κατῆφειαν ἢ ἀπογοήτευσιν κατὰ τὴν ἀρχὴν μιᾶς ἐπεχειρήσεως, ἀποκαλεῖ τοῦτο γ ρ ο υ σ ο υ ζ ι ᾶ καὶ θεωρῶν αὐτὴν ὡς οἰωνὸν κάκιστον προβλέπει ὅχι μόνον τὴν ἀποτυχίαν ἀλλὰ καὶ πλείστα ἄλλα κακά καὶ κίνδυνον τῆς ζωῆς αὐτῆς τοῦ ταξειδεύοντος· ἐάν τοιοῦτον τι συμβῇ τὰ γραῖδια ἐπιλέγουσι «τοῦ ἔμελε τοῦ μακαρίτη, ἐνθυμείσθε ὅτι κατῆτι τὸν ἐμπόδιζε νὰ φύγῃ καὶ ἀνεχώρησε στενοχωρημένος.»

Ἄν λάβωμεν ἐπίσης ὑπ' ὄψιν τὴν ἀρχαίαν συμβουλὴν ὅτι δὲν πρέπει νὰ μανθάνωσιν ἄλλοι ὅ,τι προτιθέμεθα νὰ πράξωμεν, διότι οὗτοι πονηροὶ ἴσως πραγματοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν τὸ σχέδιόν μας, ἐκπεφρασμένην διὰ τε τοῦ «πέπεισο μὴ εἶναι σὸν κτῆμα ὅπερ μὴ ἐντὸς διανοίας ἔχεις» καὶ ἄλλων, ἰδίᾳ δὲ διὰ τοῦ Ἰνδικοῦ «σκεπτέσθω ὁ ἄνθρωπος διὰ νοός τὸ πρακτέον καὶ μὴ ἐκφραζέτω διὰ λόγου, ἀλλ' ἔχέτω μυστικὸν καὶ πραττέτω» (Δ. Γαλανοῦ προδ. Ἰνδ. μεταφρ.) καὶ ταύτην ἐπεκτείνωμεν ἐκ τῶν ἐρωτωμένων εἰς τοὺς ἐρωτῶντας, δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ἐντεῦθεν παραχθεῖσαν τὴν πρόληψιν ὅτι εἶνε ἄτοπον νὰ ἐρωτήσῃ τις ταξειδεύοντα καὶ ἰδίως νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τὸν τόπον τῆς διευσθύνσεώς του, διότι ἡ ἐκβασίς τοῦ ταξειδίου ἔσεται καλὴ ἢ κακὴ ἀναλόγως τῆς ιδιότητος τοῦ ἐρωτῶντος ἐξ οὗ οἱ ἄνθρωποι διαιροῦνται εἰς ἔχοντας καλὸ καὶ κακὸ ῥώτημα, διὸ ἕκαστος ἐρωτῶν εἰς τοιαύτας περιστάσεις προτάσσει τὴν εὐχὴν ἀνάχουμαι καὶ ὁ ῥώτημα α.». Ἐκ τούτων καὶ ἡ συνάντησις διαιρεῖται εἰς καλὴν καὶ κακὴν καὶ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἔχομεν ἀνθρώπους μὲ καλὸ καὶ ἀνθρώπους μὲ κακὸ συναπάντημα.

Ἡ καλὴ ιδιότης ὑπάρχει ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον παρὰ

τοῖς πτωχοῖς, οὐαὶ δὲ τῷ συναντῶντι ἱερέα ἢ γραίαν εἶνε βεβαία ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἢ ἀποτυχίᾳ καὶ ἐκ τούτου πολλοὶ ἐγκαταλείπουσι τὸ ταξείδιον. Περὶ τοῦτο ὁ μ. Φιλήμων ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως αἰκαναί, λέγει, ἐκυρίευν προλήψεις καὶ πολλάκις ἀποτελέσματα λυπηρὰ ἐπὶ νεγκον ἄνευ ἄλλης καὶ δικαιολογημένης αἰτίας· ἡ ἐμφάνισις λαγωῦ ἢ ὄρεως κατὰ τὴν πορείαν τοῦ στρατοῦ ἢ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς μάχης, ἡ πτήσις πελαργῶν, κυνὸς ὠρυγμὸς ἢ φωνὴ νυκτερινῆς ὕγγος (γκιώνη), ἐξηγουντο ὡς οἰωνὸς ἀπαίσιος . . . Τί δ' ἂν εἴπη τις κ. ἢ περὶ ἐτέρας, ἀλλὰ μᾶλλον ἀλλοκότου καὶ ἀντιθέου, προλήψεως τινῶν ἐκ τῶν ὀπλαρχηγῶν τῆς Στερεᾶς; Δυστυχῆς ὁ ἱερεὺς, ὅστις ἐτύγχανεν ἔμπροσθεν τούτων, ὁδοιπορούντων τῇ πρωτῇ! Ὡς φάσμα δυσμενὲς, ὡς σημεῖον μοχθηρὸν ὑπελαμβάνετο καὶ κατεδιώκετο οὗτος εἰς τὰ ὀπίσω ἢ καὶ ἐφρονεύετο» (Γ'. λζ').

Μεγαλειτέραν ὁμως ἐπίδρασιν ἔχει τις εἰς ὅλα ταῦτα ὅταν ᾖνε Σαββατῶ-γεννημένος, διότι ἡ ἡμέρα αὐτῇ, ἱερά τῶν Ἑβραίων, θεωρεῖται ὡς κληροδοτούσα τῷ γεννωμένῳ τὰς κακὰς ιδιότητας τὰς ὁποίας ὁ αὐτὸς λαὸς τοῖς ἀποδίδει.

Τὸ ἀκόλουθον δημοτικὸν ᾄσμα δίδει εἰκόνα τῆς περὶ τούτων ιδέας τοῦ λαοῦ.

Μιά Ἑβραιοπούλα θέρριζε, κ' ἦτανε βαρυνμένη,
ῶραις, ῶραις ἐθέρριζε κ' ῶραις ἐκοιλοπόνα,
καὶ στὸ δεμάτ' ἀκούμπησε χρυσὸν υἱὸν νὰ κάμη
καὶ στὴν ποδιά τὸν ἔβαλε καὶ πάει νὰ τὸν πνίξη.
Μιά πέρδικα τὴν ἄπαντᾷ, μιά πέρδικα τὴν λέγει,
Μωρὴ σκύλα, μωρὴ ἄνομη Ἑβραία κριματισμένη
ἐγὼ ἔχω δεκοχτῶ παιδιὰ καὶ πάσχω νὰ τὰ θρέψω,
καὶ σὺ ἔχεις τὸν χρυσὸν υἱὸν καὶ πᾶς νὰ τόνε πνίξη.

Κατὰ τοῦτο ἀφοῦ μητρικὴ στοργὴ δὲν ὑπάρχει, ἄρα οὔτε ἄλλο εὐγενὲς αἶσθημα, οὔτε καλὴ ιδιότης, ὥστε μὴ οὐχὶ μικρὰ ὕβρις εἶνε νὰ ἀποκαλέσῃ τίς τινα Ἑβραῖον. Ὅλοι δ' αὐταὶ αἱ κακίαι συνοψίζονται διὰ τῆς φράσεως «σκάμπα καὶ σκαθάρη καὶ κακὸ συνάπαντῆμα». Τὴν αἰτίαν λοιπὸν τῆς ῥηθείας προλήψεως δύναται τις ν' ἀποδώσῃ εἰς τὴν, ὡς εἴρηται, κακὴν περὶ Ἑβραίων ιδέαν συμπύκνουσαν μὲ τὸν κακώτατον τινῶν χαρακτήρα καὶ τὴν τυχαίαν ἐπέλευσιν κακοῦ προηγουμένης μάλιστα ἀρᾶς τινος τούτων· διότι δ' ὁ ταξιδεύων πλείους τῶν οἰκτιμωμένων διατρέχει κινδύνους, παρατηρεῖται εὐκολώτερον πραγματοποιουμένη ἢ κατὰ τοῦτου κατάρχα. Χ. Β.

ΜΗΤΡΟΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ

Κατὰ τὸ δειλινὸν ψυχρᾶς τινος καὶ ὀμιχλώδους ἡμέρας τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, εἰς νέος ἔκρουσε τὴν θύραν οἰκίας τινὸς τῆς Βοττώνης καὶ ἐζήτησε νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὴν κυρίαν Φραγκλίνου. Εὗρε δὲ τὴν γραίαν κυρίαν πλέκουσαν παρὰ τὴν ἐστίαν ἐν τινὶ μικρᾷ αἰθούσῃ.

— Ἐμαθον ὅτι παρέχετε κατὰλυμα εἰς ὁδοιπόρους,

εἶπεν εἰσερχόμενος, καὶ ἤλθον νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ φιλοξενήσῃτε ἀπόψε.

Ἡ κυρία Φραγκλίνου παρετήρησε τὸν νέον διὰ βλέμματος οὐχὶ τὸσον εὐμενοῦς, καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι πολὺ κακῶς τὸν ἐπληροφόρησαν.

— Δὲν εἶμαι ξενοδόχος, κύριε· μόνον ὅπως ὑποχρεώσω τινὰς τῶν βουλευτῶν μας, δέχομαι αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν μου κατὰ τὸ διάστημα τῆς βουλευτικῆς συνόδου. Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν μάλιστα καταλύουν ἐδῶ τέσσαρα μέλη τοῦ συμβουλίου καὶ ἐξ τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων. Ἐπειτα τὸ κάτω κάτω ὅλοι αἱ κλί· ναι μου εἶναι κατεληγμένοι, προσέθηκε καὶ ἐξηκολούθει νὰ πλέκῃ μετὰ ζέσεως ἐκτάκτου.

Ὁ νέος περιεστριγγεὶς τότε τὸν ἐπεπιδύτην περὶ τὸ σῶμα τοῦ ἔτρεμεν ἐκ τοῦ ψύχους, ὁ δὲ καιρὸς ἐξῶ ἦν ἐλεεινός. Ἡ κυρία Φραγκλίνου εἶδεν ὅτι ἡ καλὴ συμπεριφορὰ ὑπερχεῖν αὐτὴν νὰ τὸν προσκαλέσῃ νὰ καθίσῃ καὶ νὰ θερμανθῇ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς. Ὅθεν τῷ ἔδειξε διὰ τοῦ δακτύλου ἐν καθίσματι· ἐκεῖνος δὲ χωρὶς νὰ περιμείνῃ πολλὰς παρακλησεις ἐνεβρονίσθη ἐν αὐτῷ.

Ἀλλῃ συνομιλία μετὰξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ νέου δὲν ἐγένετο, διότι μετὰ μικρὸν ἤλθον οἱ βουλευταὶ οὗς ἐφιλοξένοι. Ἐφερον τὸν καφεὶ καὶ ὁ νέος ἔλαβε καὶ αὐτός ὡς οἱ ἄλλοι ἕνα καθίσκον. Μετὰ τὸν καφεὶ προσήγαγον, κατὰ τὰ εἰθισμένα, καπνὸν καὶ καπνοσύριγγας. Ἀπαντες ἐκεῖνοι ἐσχημάτισαν φαιδρὸν κύκλον παρὰ τὴν ἐστίαν καὶ ἤρχισαν νὰ συνδιαλέγονται ζωηρῶς. Εἶπον πολλὰς ἀστείότητας, ὁ δὲ νεοελθὼν τοσοῦτο πνεῦμα καὶ τοσαύτην εὐφράδειαν ἀνέπτυξεν, ὥστε ἐφείκλυσεν τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συμπάθειαν πάντων. . . . Οὕτω δ' ὁ καιρὸς διήλθεν εὐαρέστως, ἐσήμανε ἡ ὀγδόη χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Ἦτο ἡ ὥρα τοῦ δεῖπνου, ἡ δὲ κ. Φραγκλίνου ἦν πάντοτε ἀκριβὴς ὡς ὡρολόγιον. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς συνδιαλέξεως ἦτο ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ἕνεκα οἰκιακῶν ἀσχολιῶν τῆς, ὑπέθετε δὲ ὅτι ὁ ξένος εἶχε πλέον ἀναχωρήσει. Φαντάσθητε λοιπὸν τὴν ἐκπληξίν τῆς, ὅταν εἶδεν αὐτὸν μετ' ἀπαθείας καὶ ἀναιδεῖας ἀπιστεῖν λαμβάνοντα θέσιν εἰς τὴν τράπεζαν πλησίον τῶν ξένων τῆς!

Εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ κ. Φραγκλίνου προσεκάλεσεν εἰς τὸν παρακείμενον θάλαμον γέροντά τινα εὐπατρίδην, ὃν συνεθίζε νὰ συμβουλευέται. Παρεπονήθη εἰς αὐτὸν διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ ὀκληροῦ ἐκείνου ξένου, τῷ διηγήθη τίνι τρόπῳ εἰσεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἐπὶ τέλους τῷ ὡμολόγησεν ὅτι οἱ τρόποι τοῦ τῇ ἐφαίνοντο πολὺ ὑποπτοί. Ὁ γέρονς εὐπατρίδης προσεπάθησε παντὶ σθένει νὰ τὴν καθυσχάτῃ, ἀφοῦ ὁ ξένος ἦν ἄνθρωπος εὐγενὴς καὶ ἀρίστης συμπεριφορᾶς καὶ κατὰ πάσαν πιθανότητα ἔμενε, διότι δὲν θὰ ἐπίστευεν ὅτι ἡ ὥρα ἦν τόσῳ προκεχωρημένη.

— Καλὰ θὰ κάμητε, προσέθηκε, νὰ τὸν πάρητε κατὰ μέρος καὶ νὰ τῷ ἐπαναλάβητε ὅτι σᾶς εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸν φιλοξενήσῃτε. Ἡ κ. Φραγκλίνου ἔστειλεν ἀμέσως τὴν ὑπερέτρίαν τῆς νὰ προσκαλέσῃ τὸν ξένον, καὶ τῷ ὑπέδειξε καὶ πάλιν ὅτι δὲν δύναται νὰ τὸν κρατήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Τῷ παρετήρησεν ὅτι ἡ ὥρα